

Випадок із практики

УДК 616.71-018.46-002-002.3:616.832-001.33

Вторинний гематогенний остеомиєліт CV–CVI хребців з формуванням превертебрального абсцесу та патологічного перелому з компресією спинного мозку

Камінський А.О., Литвиненко А.Л.

Київська міська клінічна лікарня швидкої медичної допомоги

Автори наводять спостереження вторинного гематогенного остеомиєліту CV–CVI хребців з формуванням превертебрального абсцесу та патологічного перелому з компресією спинного мозку на тлі сепсису та особливості його лікування.

Ключові слова: септицемія, гематогенний остеомиєліт, перелом хребців, превертебральний абсцес.

Гематогенний остеомиєліт хребта є тяжким захворюванням, в недавньому минулому від нього вмирили 40–60% пацієнтів [1]. За гострого гематогенного остеомиєліту хребта ураження шийного відділу виявляють у 4,5% хворих [3]. Важливе значення для встановлення діагнозу має аналіз всіх клініко-неврологічних симптомів та результатів відповідних інструментальних досліджень: спондилографії, магніторезонансної (МРТ) та комп'ютерної (КТ) томографії [2]. Частота гнійного спондиліту становить 4% у структурі остеомиєліту, хоча захворювання спостерігають і частіше [5]. Уражується тіло хребця, інколи інфекція поширюється на міжхребцевий диск, суміжні хребці [4]. Клінічні прояви захворювання залежать від вірулентності мікроорганізму, стійкості макроорганізму, характеру пошкодження хребців [6, 7]. Частіше виявляють ураження поперекового відділу хребта, як правило, LII–LIII хребців. Наводимо спостереження перелому CV–CVI хребців на тлі неспецифічного гематогенного остеомиєліту з формуванням превертебрального абсцесу.

Хвора М., 45 років, госпіталізована в клініку 24.12.06 зі скаргами на виражений головний біль, лихоманку, слабкість лівих кінцівок, біль у шийному відділі хребта. Наведені скарги виникли раптово 3 доби тому. Хвора протягом 2 тиж відзначала виражений біль у шийному відділі хребта.

У травні 2006 р. хвора була оперована з приводу фіброміоми матки (екстирпація матки), після

операції виникла тромбоемболія легеневої артерії, з приводу чого встановлений сава-фільтр. Протягом 3 міс температура тіла була субфебрильною. У жовтні 2006 р. хвора оперована з приводу постін'єкційних абсцесів сідничних ділянок з обох боків. За тиждень до госпіталізації у клініку хвору амбулаторно лікували з приводу «остеохондрозу шийного відділу хребта» з застосуванням теплових фізіотерапевтичних методів.

Неврологічний статус: свідомість ясна, лівобічний помірно виражений геміпарез, гіперестезія в лівих кінцівках (дизестезія з гіперпатією), порушення функції органів таза за типом затримки.

У хворої під час лікування у клініці спостерігали гектичну температуру тіла (до 41°C). За даними бактеріологічного дослідження крові виявлений масивний ріст *S. aureus*.

За даними МРТ шийного відділу хребта: деструкція та компресія тіл CV, CVI хребців з компресією спинного мозку на цьому рівні; превертебрально на рівні CII–CVII виявлене об'ємне утворення, переважно гіперінтенсивне в T2- та гіпоінтенсивне — в T1-зображенні розмірами 10,5×4,2×4,7 см (див. рисунок). Як знахідка під час МРТ головного мозку виявлена невринома присінково-завиткового нерва ліворуч (клінічних симптомів не було).

Виконана пункція об'ємного утворення, видалений його вміст (близько 400 мл гною, за даними бактеріологічного дослідження — масивний

МРТ шийного відділу хребта після госпіталізації.

ріст *S. aureus*), дренування порожнини абсцесу з встановленням промивної системи на 2 тиж. Додатково здійснено: іммобілізацію шийного відділу хребта, проведено антибактеріальну терапію (ванкоміцин, кліндаміцин, ципрофлоксацин, метронідазол), імунокорекцію, корекцію розладів гомеостазу, інфузійну, детоксикаційну терапію.

Перебіг післяопераційного періоду без ускладнень. На тлі лікування протягом 2 тиж зникли лівобічний геміпарез та порушення функції органів таза, нормалізувалися загальний стан та температура тіла.

Планується гіпсова іммобілізація шийного відділу хребта з подальшим спостереженням.

Наведене спостереження свідчить про складність діагностики захворювання на ранньому етапі та необхідність раннього всебічного обстеження з використанням нейровізуалізаційних методик. Тактично виправдане при гематогенному остеомиеліті хребта з формуванням абсцесу радикальне ведення з видаленням вмісту абсцесу та дренуванням його порожнини.

Список літератури

1. Ардашев И.П., Григоруک А.А., Плотников Г.А. и др. Остеомиелит позвоночника // Вестн. травматологии и ортопедии им. Приорова. — 2001. — №1. — С.11–16.
2. Коновалов А.Н., Корниенко В.Н., Пронин И.Н. Магнитно-резонансная томография в нейрохирургии. — М.: Видор, 1997. — 470 с.
3. Полищук Н.Е., Корж Н.А., Фищенко В.Я. Повреждения позвоночника и спинного мозга (механизмы, клиника, диагностика, лечение). — К.: Книга плюс, 2001. — 388 с.

4. Фищенко В.Я., Губа Г.П., Ставкевич А.Т. Справочник по нейроортопедии. — К.: УНИТИ-АТЛАНТ, 1997. — 160 с.
5. Calderon R.R., Caren D.A. Spinal infections // Orthoped. Clin. N. Am. — 1996. — V.27. — P.201–205.
6. Post M.J.D., Bowen B.C., Sze G. Magnetic resonance imaging of spinal infection // Rheum. Dis. Clin. N. Am. — 1991. — V.17. — P.773.
7. Sapico F.L., Montgomerie J.Z. Vertebral osteomyelitis // Infect. Dis. Clin. N. Am. — 1990. — V.4. — P.539–550.

Вторинний гематогенний остеомиелит CV–CVI позвонков с формированием превертебрального абсцесса и патологического перелома с компресией спинного мозга

Каминский А. А., Литвиненко А.Л.

Авторами приведено наблюдение вторичного гематогенного остеомиелита CV–CVI позвонков с формированием превертебрального абсцесса и патологического перелома с компресией спинного мозга на фоне сепсиса и особенности его лечения.

Secondary CV–CVI haematogenic osteomyelitis, prevertebral abscess forming, that led to pathological fracture with spinal cord compression

Kaminsky A.O., Litvinenko A.L.

The observation of secondary CV–CVI haematogenic osteomyelitis, forming prevertebral abscess, that led to pathological fracture with compression of spinal cord and sepsis are described. The treatment features were given.